

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W I KWARTALE 2013 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w I kwartale 2013 r.

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostat. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to 3 miesiące lub więcej. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

PODSTAWOWE DEFINICJE PRZYJĘTE W BAEL

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Za **ludność aktywną zawodowo** (tzw. siła robocza) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
    - do 3 miesięcy,
    - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (**od I kwartału 2006 r.**).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Bezrobotni, wg BAEL, to osoby w wieku 15-74 lata (od I kwartału 2001 r.), które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kw. 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
  - dłuższym niż 3 miesiące,
  - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć (od 2004 r.).

Współczynnik aktywności zawodowej to udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia to udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

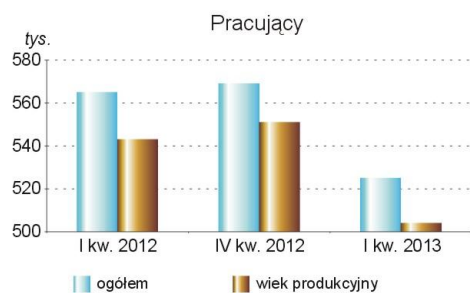
Wiek produkcyjny: 18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn; **młodzież:** 15-24 lata; **osoby starsze:** 55 lat i więcej.

Uwaga: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Dane opublikowane w tym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania danych.

Podstawowe wyniki BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	I kwartał 2012	IV kwartał 2012	I kwartał 2013
Aktywni zawodowo w tys.	663	652	620
pracujący	565	569	525
bezrobotni	98	83	95
Bierni zawodowo w tys.	502	504	519
Współczynnik aktywności zawodowej w %	56,9	56,5	54,4
Współczynnik zatrudnienia w %	48,5	49,3	46,1
Stopa bezrobocia w %	14,8	12,7	15,3

Aktywni zawodowo

W I kwartale 2013 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 620 tys. osób. Większość z nich (56,5%) stanowili mężczyźni. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 6,5%, co było rezultatem jej spadku zarówno w grupie mężczyzn o 5,1%, jak i wśród kobiet o 8,2%.

Spadek aktywności zawodowej na przestrzeni roku odnotowano jedynie na wsi (o 14,4%), podczas gdy w miastach odnotowano wyraźny wzrost (o 3,9%). Udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie aktywnych zawodowo zmalał do 52,7%.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie niższym niż w roku ubiegłym i wyniósł 54,4%. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość nadal notowano wśród mężczyzn – 63,1% wobec 46,2% u kobiet. W miastach wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 54,2% i był nieco mniejszy niż na wsi (54,7%).

W skali kraju odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej. W rezultacie w omawianym okresie przekroczył on poziom w województwie i wyniósł 55,5%. Podobnie jak w Świętokrzyskim znaczne różnice wystąpiły w podziale według płci. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 64,0%, a kobiet – 47,7%.

We wszystkich grupach wiekowych odnotowano spadek współczynnika aktywności ekonomicznej ludności na przestrzeni roku, w tym największy wśród populacji 25–34 lata (o 3,2 p.proc) – do 81,6% oraz 35–44 lata – o 2,6 p.proc – do 86,4%.

Duże różnice aktywności ekonomicznej utrzymały się w zależności od wykształcenia badanych. W dalszym ciągu zdecydowanie najwyższy poziom współczynnika aktywności ekonomicznej ludności notowany był w grupie osób z wykształceniem wyższym – 79,7%. Zmalał on jednak na przestrzeni roku o 2,0 p.proc. Pomimo to, był to najmniejszy spadek spośród wszystkich grup wiekowych. Wysoki poziom współczynnika aktywności wystąpił także wśród osób legitymujących

się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 65,4% oraz zasadniczym zawodowym – 64,5%. W obydwu tych grupach również uległ zmniejszeniu – odpowiednio o 4,2 i 3,5 p.proc. Najgłębszy spadek aktywności wystąpił wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 6,2 p.proc. do 41,3%). Najmniej aktywne zawodowo były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego). Wśród nich wskaźnik ten wyniósł 18,1%.

Pracujący

Liczba pracujących w I kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 525 tys. i zmniejszyła się w skali roku o 7,1%. Populacja pracujących mężczyzn zmalała o 6,3%, natomiast kobiet o 8,1%. Mniej pracujących było na wsi – o 15,7%, podczas gdy w miastach przybyło ich 5,1%.

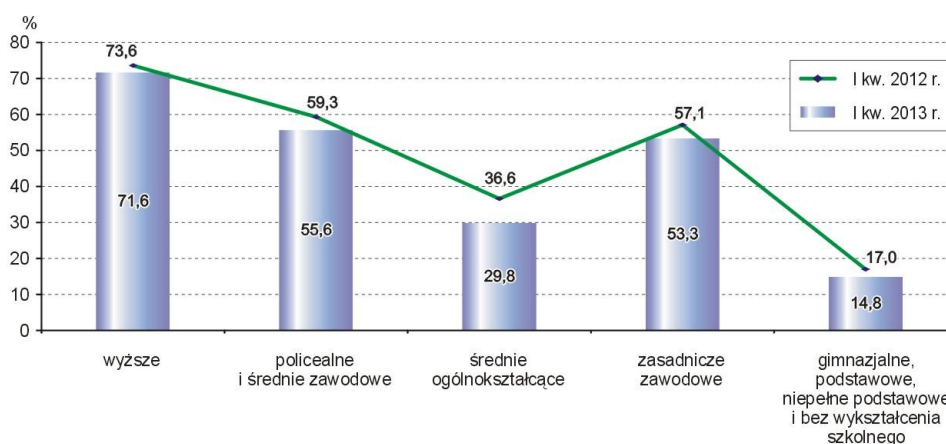
Zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W I kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadało 1170 bezrobotnych i biernych zawodowo.

Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na nieco mniejszym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 46,1% (w kraju – 49,3%). Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności ekonomicznej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był on wśród mężczyzn, spośród których pracowało 53,5%. Kobiety rzadziej podejmowały pracę (39,0% pań to osoby pracujące). W skali roku wskaźnik zatrudnienia w tej grupie obniżył się o 3,0 p.proc. Wśród mężczyzn spadek był mniejszy i wyniósł 1,6 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności miast na przestrzeni roku zmniejszył się o 0,1 p.proc, osiągając wartość 45,5%, natomiast na wsi wyniósł 46,7% (był mniejszy o 4,0 pkt). W przekroju wieku najmniejszy spadek odnotowano w grupie osób w wieku 55 lat i więcej, w której był on mniejszy niż rok wcześniej o 0,9 p.proc. Najbardziej obniżył się natomiast wśród mających 35–44 lata – o 4,2 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia cechował się dużym zróżnicowaniem w zależności od poziomu wykształcenia. Zdecydowanie najwyższy jego poziom odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 71,6%. W stosunku do roku ubiegłego uległ on zmniejszeniu o 2,0 p.proc., jednak najsilniejszy spadek wystąpił wśród posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – o 6,8 pkt. Najniższy poziom wskaźnika zatrudnienia odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 14,8%. W tej grupie zmalał on w skali roku o 2,2 p.proc.

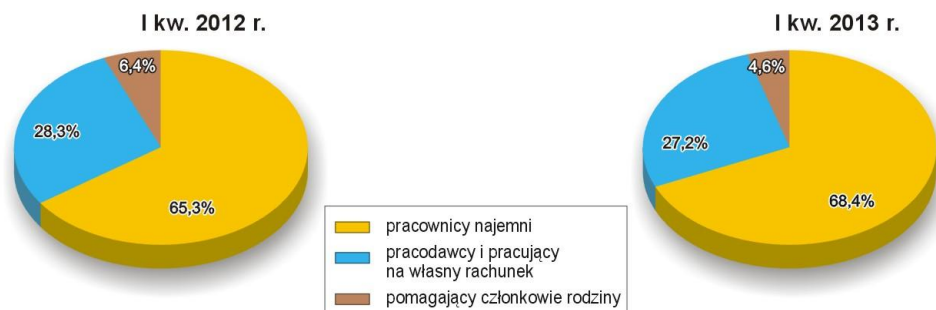
Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

W I kwartale 2013 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 401 tys. osób, tj. 76,4% ogółu pracujących. Spośród nich większość (62,8%) stanowili mężczyźni. Odmienne przedstawiała się sytuacja w sektorze publicznym, w którym wśród 124 tys. pracujących przeważały kobiety (63,7%). W przedsiębiorstwach prywatnych odnotowano spadek liczby pracowników w stosunku do roku poprzedniego (o 10,3%), natomiast w sektorze publicznym wyraźnie ich przybyło (o 5,1%).

Pracownicy najemni stanowili 68,4% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 27,2%, a pomagający członkowie rodzin – 4,6%. W skali roku liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się o 10,6%. Mniej było także pomagających członków rodzin – o 33,3%. Liczba pracowników najemnych zmalała natomiast o 2,7%.

Pracujący wg statusu zatrudnienia

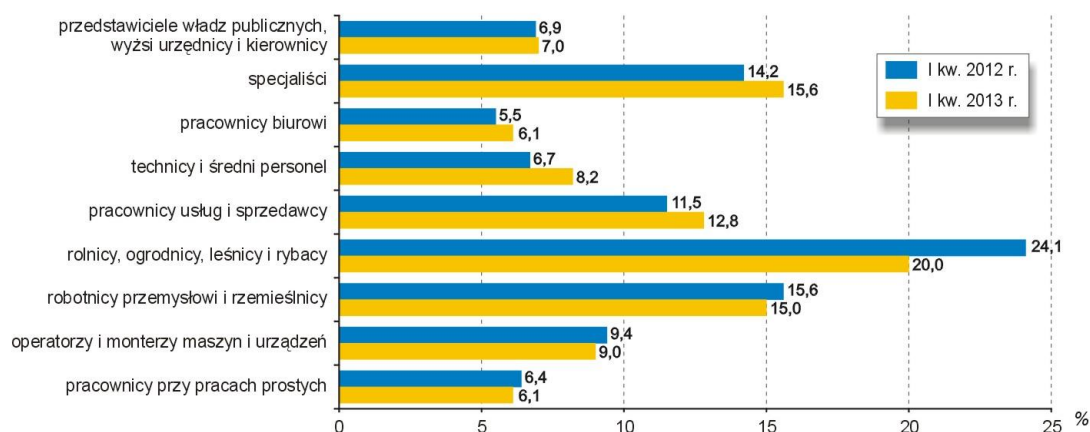
Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 6,6%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych – o 4,8%.

Liczba pań pracujących w charakterze pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 17,4%. Kobiet w roli pracowników najemnych ubyło natomiast jedynie 0,6%. Znaczny spadek liczby kobiet w grupie pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek skutkowało obniżeniem ich udziału na przestrzeni roku o 3,2 pkt – do 39,9%.

W ogólnej liczbie pracowników najemnych 68,8% stanowiły osoby zatrudnione na czas nieokreślony. Ich wyższy odsetek występował w sektorze publicznym, w którym udział wyniósł 85,5%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 60,4%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim w dalszym ciągu byli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 20,0% ogółu. Ich liczba w ciągu roku znacznie się jednak zmniejszyła – o 22,8%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 15,0% ogółu, specjaliści – 15,6%, a pracownicy usług i sprzedawcy – 12,8%.

Pracujący według grup zawodowych

Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 91,5% ogółu, robotników przemysłowych i rzemieślników – 93,7% oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 64,9%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród specjalistów – 67,1% oraz pracowników usług i sprzedawców – 61,2%.

Wśród ogółu pracujących 67,8% stanowili pracujący, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących przynajmniej 40 godz. tygodniowo wyniósł 74,1%, a kobiet – 59,6%. Dłużej pracowali mieszkańcy miast. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 73,6%, podczas gdy na wsi 62,7%.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w I kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 95 tys. i była mniejsza niż rok wcześniej o 3,1%. Wśród bezrobotnych więcej było mężczyzn – 55,8% ogółu. Ich liczba zwiększyła się w ciągu roku o 1,9%, podczas gdy liczba kobiet poszukujących pracy zmniejszyła się o 8,7%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców miast zmalała o 2,1%. Nieco większy spadek wystąpił na wsi. Liczba bezrobotnych zmniejszyła się tam o 4,0%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W I kwartale 2013 roku ukształtowała się ona na poziomie 15,3% i w skali roku wzrosła o 0,5 p.proc.

W kraju odnotowano wzrost liczby bezrobotnych – o 5,5%. Wyraźnie niższa niż w województwie była natomiast stopa bezrobocia, która osiągnęła 11,3%, tj. o 0,8 p. proc. więcej niż przed rokiem.

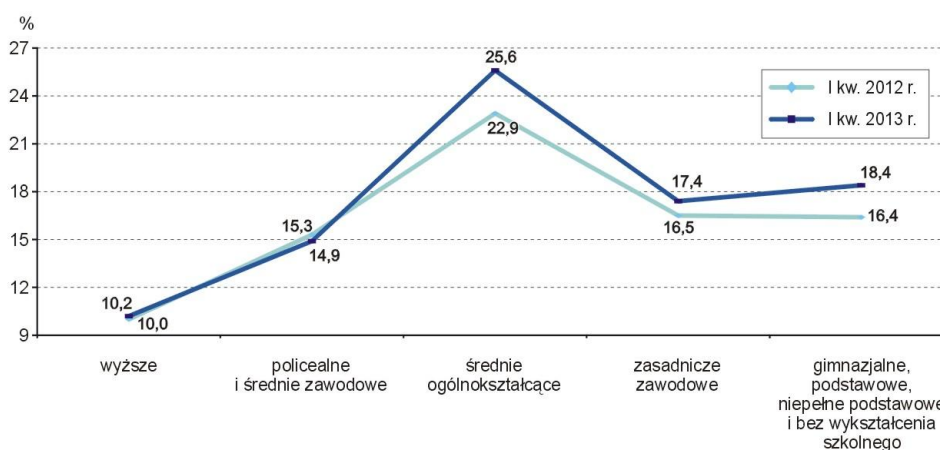
Stopa bezrobocia w miastach pozostawała wyraźnie wyższa niż na wsi i wynosiła 16,0%. W tym samym okresie na obszarach wiejskich bezrobotnymi było jedynie 14,7% aktywnych zawodowo.

W lepszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się mężczyźni. Stopa bezrobocia w tej zbiorowości wynosiła 15,1%, podczas gdy wśród kobiet – 15,6%. Dysproporcje między płciami znacznie się jednak zmniejszyły.

Kłopoty ze znalezieniem pracy miały nadal szczególnie osoby młode. Na przestrzeni roku grupa poszukujących pracy w wieku 15–24 lata wzrosła do 38,9% – o 2,2 pkt. Bezrobotnych ubyłoby jedynie wśród osób starszych w wieku 45-54 lata (spadek stopy bezrobocia o 0,1 p. proc.) oraz 55 lat i więcej (o 0,8 p. proc.).

Zróźnicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 25,6%, przy czym zwiększyła się ona o 2,7 pkt. Najniższa stopa bezrobocia, charakteryzowała posiadających wykształcenie wyższe – 10,2%. Stopa bezrobocia obniżyła się jedynie wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – o 0,4 p.proc.

Stopa bezrobocia według wykształcenia

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 81,1% i biuro pracy – 73,7%. Nieco mniej osób decydowało się na jej poszukiwanie poprzez bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 69,4% oraz krewnych i znajomych – 66,3%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy nieco zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 13,8 miesiąca. Okres ten był krótszy dla mężczyzn i wynosił 12,7 miesiąca a dla kobiet – 15,0 miesiąca. Szybciej znajdowali pracę mieszkańcy miast, którzy przeznaczali na jej poszukiwanie średnio 13,3 m-ca. Na wsi zajmowało to przeciętnie o miesiąc dłużej.

Bierni zawodowo

W I kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 519 tys., tj. 45,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 44,5%). Wśród nich dominowały kobiety, które stanowiły 60,5% ogółu, a także mieszkańcy wsi – 52,2%.

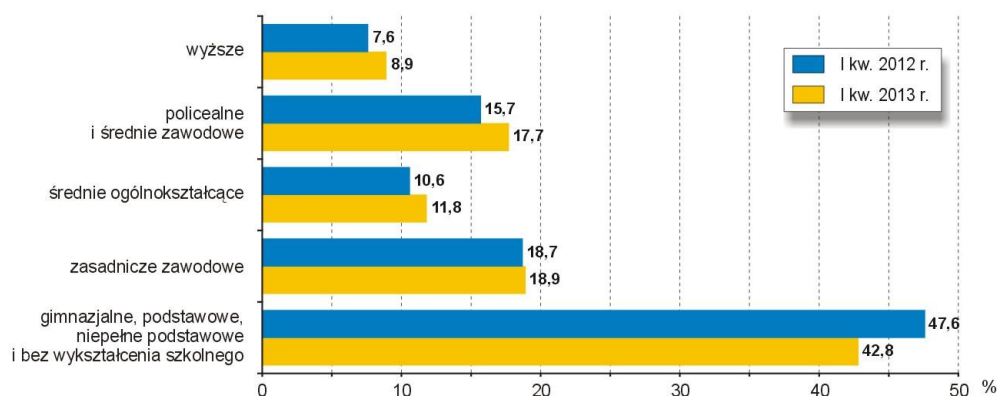
W skali roku zbiorowość biernych zawodowo zwiększyła się o 3,4%, przy czym jej wzrost wystąpił jedynie w miastach – o 7,4%. Na wsi pozostała ona na niezmiennym poziomie.

W podziale według płci w przypadku mężczyzn skala spadku wyniosła 0,5%, natomiast liczba biernych zawodowo kobiet wzrosła o 6,1%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 4,3% i stanowiła 60,9% ogółu. Znacznie przybyło biernych z grupy 35-44 lata – o 25,0% oraz 25-34 lata – o 12,5%. Zmalała natomiast liczba najmłodszych nieaktywnych zawodowo (do 24 lat) – o 5,7%.

Prawie połowa biernych zawodowo (42,8%) to osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się jednak o 7,1%. W pozostałych grupach przybyło nieaktywnych zawodowo, w tym najwięcej wśród najlepiej wykształconych: z wykształceniem wyższym – o 21,1% oraz policealnym i średnim zawodowym – o 16,5%.

Bierni zawodowo według wykształcenia

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych, na co wskazywało 48,2%. Jako przyczynę bierności zawodowej 20,8% osób podawało naukę i uzupełnienie kwalifikacji, a 12,3% – chorobę i niepełnosprawność. Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy wymieniło jedynie nieco ponad 3% biernych zawodowo.

Podsumowanie

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w I kw. 2013 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- znacznie zmniejszyła się liczba pracujących niezależnie od płci; więcej osób niż przed rokiem pracowało w miastach, natomiast mniej – na wsi,
- odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w województwie,
- wystąpił spadek liczby bezrobotnych, co było wynikiem ich mniejszej liczby wśród kobiet, podczas gdy w grupie mężczyzn odnotowano jej wzrost,
- nieco wyższa niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich,
- zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się zbiorowość biernych zawodowo, co było efektem jej wzrostu w miastach.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w I kwartale 2013 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współ- czynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrud- nienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
OGÓŁEM	1139	620	525	95	519	54,4	46,1	15,3
mężczyźni	555	350	297	53	205	63,1	53,5	15,1
kobiety	584	270	228	42	314	46,2	39,0	15,6
Miasta	541	293	246	47	248	54,2	45,5	16,0
Wieś	598	327	279	48	271	54,7	46,7	14,7
Z ogółem w wieku:								
15–24 lata	170	54	34	21	115	31,8	20,0	38,9
25–34	196	160	129	31	36	81,6	65,8	19,4
35–44	184	159	141	18	25	86,4	76,6	11,3
45–54	175	147	130	17	28	84,0	74,3	11,6
55 lat i więcej	415	99	91	8	316	23,9	21,9	8,1
Z ogółem według wykształcenia:								
wyższe	222	177	159	18	46	79,7	71,6	10,2
policealne i średnie zawodowe	266	174	148	26	92	65,4	55,6	14,9
średnie ogólnokształcące	104	43	31	11	61	41,3	29,8	25,6
zasadnicze zawodowe	276	178	147	31	98	64,5	53,3	17,4
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	271	49	40	9	222	18,1	14,8	18,4